

Referentiemodel Stelsel Gemeentelijke Basisgegevens

Verantwoording totstandkoming versie 2.1 / 2.2

NAAM: KING

VERSIE: 0.1

DATUM: 20 DECEMBER 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Modellerbeslissingen omzetting relationeel model RSGB naar UML	5
3. Modellerbeslissingen RSGB 2.2.....	7
3.1. NHR	7
3.2. BRWOZ.....	8
3.3. BGT.....	8
3.4. Overig	10
Bijlage 1: Voorstel modellering RSGB groepattributen	11
Bijlage 2: Wijzigingsoverzicht RSGB 2.2 (in ontwikkeling).....	12
Referenties	13

1. Inleiding

In de periode juni 2010 – februari 2011 is onder leiding van KING het Referentiemodel Stelsel Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB) één op één omgezet van een relationeel informatiemodel naar een informatiemodel in UML [5]. In de daarop volgende periode tot en met december 2011 is het RSGB aangepast naar aanleiding van ontwikkelingen in de (catalogi van de) landelijke basiscatalogi en is RSGB versie 2.2 in concept [6] vervaardigd. De wijze waarop we tot deze nieuwe versie(s) van het RSGB gekomen zijn, verantwoorden we met de voorliggende rapportage.

Werkwijze

Basis voor de omzetting van het RSGB naar UML is RSGB versie 2.01 (in gebruik). Inhoudelijk is er in het RSGB in UML niets gewijzigd. Qua structuur is het model hier en daar aangepast doordat het nu gespecificeerd is in een strikt gestructureerde en getypeerde omgeving (met behulp van Enterprise Architect (EA) tooling). Vanwege het belang van afstemming met het Stelsel van Basisregistraties en de NEN3610 informatiemodellen, is de structuur van het informatiemodel RSGB nu expliciet beschreven in een metamodel [1]. Hoofdstuk 2 geeft een indruk van de modelleerbeslissingen en discussies op basis waarvan we de structuur van het RSGB (en RGBZ) hebben vormgegeven. De issues en te nemen modelleerbeslissingen die tijdens de omzetting naar voren kwamen zijn voortdurend afgestemd met Arjan Kloosterboer, de geestelijke vader van het RSGB. Ook heeft regelmatig in het kader van de harmonisatie StUF – NEN3610 overleg plaatsgevonden met Geonovum met name met dhr P. Janssen. De modelleerbeslissingen waar we gedurende de omzetting tegen aanliepen zijn in de expertgroep informatiemodellen als eindresultaat gepresenteerd. Ook is er een introductiecursus UML gegeven aan de deelnemers van de expertgroep informatiemodellen zodat de deelnemers eenzelfde kennisbasis UML bezitten.

De nieuwe versies van de (catalogi van de) landelijke basisregistraties Nieuw HandelsRegister (NHR) [2], Grootchalige Topografie (BGT) [3, 8] en Waardering Onroerende Zaak (BRWOZ) [4] vormen de basis voor RSGB 2.2 (in ontwikkeling).

Voor het NHR heeft mondeling en schriftelijk afstemming plaatsgevonden met dhr. R. Onink (Kamer van Koophandel). Daarnaast is met een klein werkgroepje bestaande uit de heren R. Duursma (gemeente Haarlemmermeer) en A. Holstein (gemeente Tilburg) vastgesteld welke gegevens over bedrijven opgenomen moeten worden in het RSGB. In de expertgroep informatiemodellen is in een tweetal sessies terugkoppeling gegeven over de genomen modelleerbeslissingen en is een aantal issues besproken. Hoofdstuk 3 geeft daar een weerslag van.

Met betrekking tot de BRWOZ zijn de voorgestelde aanpassingen in het RSGB (op basis van de catalogus WOZ 1.5.1.) voorgelegd aan mevr. A. Droogh (Waarderingskamer) en het daaruit voortvloeiend commentaar is verwerkt in het RSGB. De opgenomen specificaties in het RSGB zijn ter kennisgeving aangeboden aan de expertgroep informatiemodellen. Het issue dat geconstateerd is vanuit de Waarderingskamer is inmiddels in onderling overleg opgelost.

In december is onder leiding van KING een werkgroepje bestaande uit de heren A. den Ridder (gemeente Breda), R. Duursma (gemeente Haarlemmermeer) en A. Kloosterboer (Telengy) aan de slag gegaan met het BGT / IMGeo. De voorlopige resultaten zijn opgenomen in het RSGB 2.2. 22 december 2011 levert Geonovum de definitieve versie op van de catalogi BGT en IMGeo. Daarin is nogal een en ander veranderd hetgeen zijn weerslag heeft op het RSGB. Met betrekking tot een aantal zaken zoals

gemodelleerd in het BGT / IMGeo hebben we vraagtekens geplaatst. Een deel hiervan wordt misschien beantwoord door de definitieve versie van dat catalogi BGT en IMGeo. Begin 2012 gaan we in ieder geval verder.

Verder hebben we het behandelen van wijzigingsverzoeken voor het RSGB de afgelopen maanden wat meer geformaliseerd door de aanvrager een verzoek te laten indienen aan de hand van een wijzigingsverzoekformulier [7].

Voor vragen, suggesties of opmerkingen kunt u contact opnemen met ons.

Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING)

Nassaulaan 12

Postbus 30435

2500 GK Den Haag

T: 070 373 8017

F: 070 363 5682

www.KINGgemeenten.nl

2. Modelleerbeslissingen omzetting relationeel model RSGB naar UML

Hieronder beschrijven we de modelleerbeslissingen met betrekking tot de transformatie van het relationele model RSGB naar het RSGB in UML.

Uitgangspunten

Voor de omzetting is als uitgangspunt gehanteerd dat het een 1:1 conversie betreft waarbij de specificaties (de tekst) uit rapportage deel II als basis diende (in verband met inconsistentie plaatjes en tekst). Inhoudelijk is er niets gewijzigd en is alle modelinformatie overgenomen

Eenduidige specificatie identificatie abstracte objecten

Bij de omzetting constateerden we dat de identificatie van objecten van het type abstract niet eenduidig gespecificeerd is binnen het model. Het probleem doet zich voor wanneer concrete objecten binnen de populatie van het abstracte type niet uniek zijn aan te duiden en een subtypering attribuutsoort noodzakelijk is. Het subtypering attribuutsoort is opgenomen op het hoogste niveau bij de volgende objecttypen SUBJECT en KADASTRALE ONROERENDE ZAAK TYPERING

Verder is een afleidbaar attribuutsoort identificatie opgenomen bij de abstracte objecttypen SUBJECT, BENOEMD OBJECT en ADRESSEERBAAR OBJECT AANDUIDING . Deze identificatie verwijst naar de waarde van de in de unieke aanduiding genoemd attribuutsoort van het gespecialiseerde concrete objecttype.

Verder is besloten dat objecten van het type concreet altijd een identificerend attribuutsoort bevatten. Hiermee zijn objecten binnen de populatie van het concrete type uniek aan te duiden.

Groepattribuutsoorten

Bij de omzetting naar UML is er een flinke discussie gevoerd wanneer we nu groepattribuutsoorten moeten onderscheiden. Dit resulteerde in het hanteren van de volgende regel:

*Een groepattribuutsoort bevat alléén attribuutsoorten en relatiesoorten die **gezamenlijk muteren** binnen deze groep.*

Voor attribuutsoorten en relatiesoorten die logisch bij elkaar (lijken te) horen en niet gezamenlijk muteren, wordt géén groepattribuutsoort gespecificeerd.

De bestaande groepattributen zijn tegen deze regel aangehouden en waar nodig zijn groepattributen aangepast of opgeheven. Zie bijlage I "Voostel voor modellering RSGB groepattributen" voor de gekozen oplossingsrichting.

Verder is besloten dat de waardes van de metagegevens "indicatie materiele historie", "indicatie formele historie", "indicatie in onderzoek", "aanduiding strijdigheid/nietigheid" en "aanduiding brondocument" van een attribuutsoort en relatiesoort binnen een groep altijd "zie groep" is. De onderkende groepattributen zijn hierop aangepast.

Unidirectionele relaties

Alleen unidirectionele relaties (source --> target) zijn gespecificeerd. Het betreft alleen die relaties die semantisch relevant zijn vanuit de gerbruikscope van het model.

Voor relaties die vanuit de bestaande ERD modellen zijn omgezet naar UML is standaard de naam van de terugrelatie vastgelegd via de tagged value "Naam terugrelatie".

Referentielijsten

Referentiegegevens zijn expliciet gemaakt. Voor het onderkennen van een referentielijst hebben we de volgende criteria opgesteld:

Een referentielijst is een min of meer statisch gegeven

- *waarvan de kardinaliteit van gerelateerde gegevens altijd precies 1 is en*
- *centraal beheerde lijst is en*
- *heeft geen relaties (naar buiten) en*
- *bevat een beperkte set attributen binnen Referentielijst (met kardinaliteit = 1) en*
- *bevat geen beschrijvende kenmerken die relevant zijn binnen gebruiksscope en*
- *bevat in algemeenheid de gegevens: code + omschrijving plus eventueel geldigheid.*

AARD RECHT VERKORT, AARD VERKREGEN RECHT, ACADEMISCHE TITEL, LAND, NATIONALITEIT EN REISDOCUMENTSOORT zijn onderkend als referentielijsten

3. Modelleerbeslissingen RSGB 2.2

De voornaamste modelleerbeslissingen in het RSGB als gevolg van nieuwe versies (van catalogi) van basisregistraties en wijzigingsverzoeken in de afgelopen periode zijn hieronder opgenomen. In bijlage II is een detail overzicht te vinden van alle wijzigingen die in de laatste versie van het RSGB zijn doorgevoerd. Bijlage III bevat een overzicht van alle (openstaande) issues.

3.1. NHR

In het RSGB is ervoor gekozen pragmatisch om te gaan met de specialisaties van het objecttype NATUURLIJK PERSOON (uit het NHR) en deze "plat te slaan" in het objecttype INGESCHREVEN NIET-NATUURLIJK PERSOON. Er is een attribuutsoort "ingeschreven niet-natuurlijk persoon typering" opgenomen waarmee aangegeven wordt of de ingeschreven niet-natuurlijk persoon een rechtspersoon, rechtspersoon in oprichting, samenwerkingsverband, buitenlandse vennootschap of eenmanszaak met meerdere eigenaren betreft. Op soortgelijke wijze zijn de specialisaties van het objecttype FUNCTIONARIS (uit het NHR) en VESTIGING (uit het NHR) opgenomen in de nieuwe versie.

Het objecttype RECHTSPERSOON in het RSGB hebben we in versie 2.0 (in gebruik) onterecht gemodelleerd als generalisatie van NATUURLIJK PERSOON en NIET-NATUURLIJK PERSOON. We moeten hierin het NHR gaan volgen d.w.z. RECHTSPERSOON is een specialisatie van NIET-NATUURLIJK PERSOON. Dat betekent dat er een andere term moet komen voor de generalisatie van NATUURLIJK PERSOON en NIET-NATUURLIJK PERSOON. We hebben gekozen de term PERSOON hiervoor te gebruiken. Verder is INGESCHREVEN PERSOON hernoemd naar INGESCHREVEN NATUURLIJK PERSOON zodat expliciet aangegeven is dat het hier een natuurlijke persoon betreft. Naar aanleiding van de discussie rondom RECHTSPERSOON zijn de definities van de objecttypen SUBJECT, PERSOON, INGESCHREVEN NATUURLIJK PERSOON, ANDER NATUURLIJK PERSOON, NIET NATUURLIJK PERSOON en INGESCHREVEN NIET NATUURLIJK PERSOON aangepast.

Verder is het objecttype ONDERNEMING als compositie van MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEIT toegevoegd. Een ONDERNEMING is onlosmakelijk verbonden met één bepaalde MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEIT waarbij de ONDERNEMING beëindigd kan worden terwijl de MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEIT nog actief is.

Abusievelijk was in versie 2.01 (in gebruik) de relatie "RECHTSPERSOON is functionaris van INGESCHREVEN NIET NATUURLIJK PERSOON" gemodelleerd. Dit is gewijzigd in 'PERSOON is functionaris van PERSOON'. Een natuurlijk persoon of een niet-natuurlijk persoon kan namelijk optreden als functionaris van een ander natuurlijk persoon of niet- natuurlijk persoon.

Het objecttype FUNCTIONARIS is uitgebreid met (aanvullende) gegevens inzake de bevoegdheid en volmacht van de betreffende persoon in zijn hoedanigheid als functionaris. De volmachtgegevens zijn nog niet volledig verwerkt in het RSGB omdat de wijze waarop deze opgenomen zijn in het NHR niet helder is,

In het NHR is nog geen rekening gehouden met de aansluiting op de BAG. We hebben ervoor gekozen de huidige relaties in het RSGB 2.0 naar de BAG voorlopig te handhaven. In het 1^e kwartaal van 2012 komt de Kamer van Koophandel met een nieuwe versie van het NHR waarin de aansluiting naar de BAG is opgenomen en dan bepalen we wat de impact is voor het RSGB.

De discussie rondom de generalisatie SUBJECT is voorlopig opgeschort, VESTIGING blijft binnen het RSGB een zelfde soort ding (specialisatie) als een PERSOON. Mocht eHerkenning ons nieuw inzicht verschaffen dan heropenen we de discussie.

Voor vaststelling van verkeersstromen binnen een gemeente is het relevant te weten hoeveel personen er werkzaam zijn binnen een bepaald gebied / bedrijventerrein. Hiervoor maken we gebruik van voor de gemeente betrouwbare gegevens over het aantal werkzame mensen uit LISA en nemen deze op bij het objecttype VESTIGING.

Het attribuut "hoofdnevenvestiging" bij objecttype VESTIGING is vervangen door de relatie "VESTIGING is hoofdvestiging van MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEIT".

Het groepattribuutsoort "Handelsnamen VESTIGING" is komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is het attribuutsoort (Handels)naam bij VESTIGING gekomen met kardinaliteit 1 – n waarbij als regel is opgenomen dat alleen een commerciële vestiging één of meer (handels)namen onderscheidt.

De relatie "SUBJECT heeft als factuuradres ADRESSEERBAAR OBJECT AANDUIDING" is nieuw. Met name bij verenigingen komt het voor dat het factuuradres niet hetzelfde is als het correspondentie adres.

In het RSGB zijn standaard alle authentieke gegevens uit het NHR 1:1 overgenomen. Alleen de authentieke gegevens "datum voortzetting", datum overdracht en datum samenvoeging (uit het NHR) zijn op een andere manier gemodelleerd. In het RSGB hebben we authentieke relatiesoorten opgenomen namelijk "ONDERNEMING is voortgezet door MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEIT", "ONDERNEMING is overgedragen aan ONDERNEMING" en "VESTIGING is samengevoegd met VESTIGING" met indicatie materiële historie = ja waarmee we hetzelfde effect bereiken.

De rechtstoestand van een personen die ingeschreven zijn bij de Kamer van Koophandel is opgenomen bij INGESCHREVEN NATUURLIJK PERSOON en INGESCHREVEN NIET NATUURLIJK PERSOON. Met betrekking tot de rechtstoestand van een INGESCHREVEN NATUURLIJK PERSOON is er nog een openstaand issue. Dit gegeven kan namelijk de waarden "onder curatele gesteld" en "onder bewind gesteld" bevatten, kenmerken die door de BRP onderhouden worden!

Ook is uiteindelijk de handelingsbekwaamheid van een persoon als attribuutsoort opgenomen bij INGESCHREVEN NATUURLIJK PERSOON. Er waren in eerste instantie twijfels over de kwaliteit van dit gegeven.

3.2. BRWOZ

Aanpassingen zijn met name beperkt gebleven tot de metagegevens van objecttypen, attribuutsoorten en relatiesoorten.

Het attribuutsoort "locatieomschrijving" bij WOZ-OBJECT hebben we geschrapt. "Locatieomschrijving" is noodzakelijk wanneer er niet direct een adres is waarmee het WOZ OBJECT aangeduid kan worden. Met andere woorden het specifieker kunnen aanduiden van de relaties " WOZ-OBJECT ontleent aanduiding aan ADRESSEERBAAR OBJECT AANDUIDING" en "WOZ-OBJECT ligt aan OPENBARE RUIMTE". Modeltechnisch betekent dit dat we voor deze twee relaties relatieklassen hebben gedefinieerd waarbij "locatieomschrijving" als optioneel attribuut is opgenomen.

3.3. BGT

De objecttypen ONDERSTEUNEND WEGDEEL, BEGROEID TERREINDEEL, ONBEGROEID TERREINDEEL WATERVAKONDERDEEL, BEGROEID TERREINVAKONDERDEEL , ONBEGROEID

TERREINVAKONDERDEEL, BRUGCONSTRUCTIEELEMENT, SCHEIDING, OVERIGE SCHEIDING, OVERIG BOUWWERK, VRIJSTAAND VEGETATIE, GEBOUWINSTALLATIE, FUNCTIONEEL GEBIED, WATERSCHAP en STADSDEEL zijn toegevoegd. Met betrekking tot een aantal objecttypen hebben we onze twijfels of dit werkelijk te onderkennen objecttypen zijn. Zijn bijvoorbeeld BEGROEID TERRENDEEL en ONBEGROEID TERREINDEEL objecttypen of hebben we het hier over een kenmerk “begroeiing” van een terreindeel. Voorlopig hebben we deze objecttypen 1:1 overgenomen.

De Level Of Details relaties hebben we voorlopig ook niet opgenomen in het model. De bedoeling is deze op te nemen als attribuutsoorten in het RSGB maar we willen eerst meer helderheid hierover.

In IMGeo komen we in de diagrammen allerlei citygml objecttypen tegen die niet verder gespecificeerd zijn. Vanuit het RSGB is onduidelijk of we deze ook moeten meenemen. Zoals nu gemodelleerd in IMGeo (als generalisatie van een bgt/imgeo-objecttype) zou je zeggen dat we de kenmerken van deze objecttypen over moeten nemen.

Het IMGEO-OBJECT (uit BGT) is niet opgenomen als apart objecttype in het RSGB. Het principe is toegepast dat alleen concrete objecttypen uit de BGT / IMGeo in RSGB overgenomen worden en abstracte objecttypen niet. Het objecttype IMGEO OBJECT is in BGT gespecificeerd als een abstract objecttype. De attribuutsoorten van het IMGEO-OBJECT zijn 1:1 opgenomen bij de objecttypen WEGDEEL, ONDERSTEUNEND WEGDEEL, (ON)BEGROEID TERREINDEEL, WATERDEEL, SPOOR, KUNSTWERKDEEL, SCHEIDING en OVERIG BOUWWERK (uit RSGB). Hetzelfde geldt voor de abstracte objecttypen CONSTRUCTIE respectievelijk REGISTRATIEF GEBIED die niet in het model zijn toegevoegd. De attribuutsoorten van deze objecttypen zijn 1:1 overgenomen bij KUNSTWERDEEL, OVERIG BOUWWERK, SCHEIDING, OVERIGE SCHEIDING en BRUGCONSTRUCTIE ELEMENT respectievelijk BUURT, WIJK, STADSDEEL, FUNCTIONEEL GEBIED, WATERSCHAP en OPENBARE RUIJTE.

De specialisaties van INRICHTINGSELEMENT uit BGT zijn niet opgenomen in het RSGB. Er is een attribuutsoort inrichtingselementtypering toegevoegd aan INRICHTINGSELEMENT met waardenverzameling Bak, Bord, Installatie, Kast, Mast, Paal, Put, Sensor, Installatie, Straatmeubilair, Waterinrichtingselement, Weginrichtingselement.

Verder hebben we een aantal relaties toegevoegd in het RSGB: WEGDEEL, WATERDEEL, (ON)BEGROEID TERREINDEEL respectievelijk ONDERSTEUNEND WEGDEEL “maakt deel uit van” OPENBARE RUIJTE. Hiermee is de geometrie van de OPENBARE RUIJTE af te leiden en hebben we het attribuutsoort geometrie laten vervallen.

De relaties WEGDEEL bestaat uit WEGVAKONDERDEEL etc. hebben we voorlopig 1:1 overgenomen. In feite moet deze relatie gelegd worden vanuit WEGVAKONDERDEEL naar WEGDEEL omdat BGT objecten zoals WEGDEEL geen kennis hebben van IMGeo objecten.

Met betrekking tot WIJK, BUURT, PAND en OPENBARE RUIJTE hebben we de NEN3610identificatie als apart attribuutsoort opgenomen naast wijkcode, de BAG pandidentificatie e.d.. Dit is conform de afspraken in het Harmonisatie StUF- NEN3610 rapport [9]. Met betrekking tot de waardenverzameling van de status van het PAND en OPENBARE RUIJTE constateren we inconsistentie tussen de catalogi BAG en BGT / IMGeo Dit hebben we signaleerd. Voorlopig volgen we in het RSGB de BAG.

3.4. Overig

Om rekening te houden met de overgang naar IBAN / BIC is het groeppattribuutsoort “rekeningnummer” toegevoegd aan SUBJECT.

Abusievelijk waren de verwachte einddatum uitsluiting kiesrecht en verwachte einddatum europees kiesrecht van een INGEZETENE niet opgenomen. Deze zijn toegevoegd middels het creëren van twee groeppattributen “Europees Kiesrecht” en “Uitsluiting Kiesrecht” bij INGEZETENE.

Op het forum is een aantal fouten geconstateerd die verwerkt zijn in het model.

Bijlage 1: Voorstel modellering RSGB groepattributen

20110131 Voorstel
modellering RSGB Gro

Bijlage 2: Wijzigingsoverzicht RSGB 2.2 (in ontwikkeling)

<<nog opnemen>>

Bijlage 3: Issues RSGB 2.2 (in ontwikkeling)

Issues RSGB versie
2.2 (in ontwikkeling) 2

Referenties

Nr	Naam
1	Metamodel Referentiemodellen Gemeentelijke Basisgegevens 11 februari 2011
2	Gegevenscatalogus Nieuw HandelsRegister, versie 2.0, 1 april 2011
3	catalogus IMGeo deel II, 2.0 optioneel, Geonovum , 18 augustus-2011 , concept
4	Catalogus Basisregistratie WOZ , versie 1.5.1, 31 maart 2011
5	RSG Basisgegevens 2.1 UML deel I (in ontwikkeling) 14 februari 2011) RSG Basisgegevens 2.1 UML deel II (in ontwikkeling) 14 februari 2011)
6	RSG Basisgegevens 2.2 deel I (in ontwikkeling) 20 december 2011 RSG Basisgegevens 2.2 deel II (in ontwikkeling) 20 december 2011
7	RFC formulier template
8	catalogus Basisregistratie Grootschalige Topografie, deel I, 0.9.9, verplicht, Geonovum, 17 augustus 2011, concept
9	Rapportage Harmonisatie StUF en NEN3610, 15 februari 2010, versie 1.0 definitief,